

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 22.

Indult Bétsből, Kedden, Mártzius' 18-dikán, 1828.

B é t s.

Ő Tsászári Királyi Felsege Nagy Méltóságú és Fő Tisztelendő Alagovits Sándor Választott Rosoni Püspök Úr Ő Excellentiáját, Horváth Országban a' Báni Hivatalnak Helytartóját, Ts. K. belső Titkos Tanátsossá méltóztatott minden tsaksa fizetés nélkül kegyelmeesen kinevezni.

Ő Tsászári Királyi Felsege méltóztatott Méltóságos Tarrodházi Mikos László Úr Ő Nagyságát Maga Felseges személye mellett Status, és Conferentiális Tanátsost, és Szent István vítézi Rendének Commendatorát jelesen megkülömböztetett érdemeinek tekintetéből mind Magyar Országban, mind az egész Austriai Tsászári Birodalomban, minden taksa fizetés nélkül, kegyelmeesen Bárói méltóságra emelni.

Ő Ts. K. Felsege Ehrensteini Méltos. Rauchmüller Ferentz, Magyar Országi Fő Építőmesteri Director Urat tiszteletbeli Királyi Tanátsosi rangal méltóztatott megtisztelni.

Frantzia Ország.

Midőn az Országos Követek Házában Mártz. 5-dikén azon kinevezett titkos Deputatio öszvegyült, melly a' vég-

re neveztetett ki, hogy a' Királyi Beszédre Felírást készítsen: a' Külső Minister Gróf de La Ferronays egy Beszédet tartott ezen Deputatio előtt, mellyben a' mostani külső dolgok állapotjának miben létét kívánta a' Követek előtt világosan előadni. Ezen Beszédnek foglalata itt következik.

„Uraim! Mivel a' mi Külső Dolgaink állapota, azolta hogy én a' felől az Ország-Nagyok Házában szóllottam, némelly változások által határozottabb kezdett lenni, szükségesnek tartom, hogy a' Dolgoknak mostani miben létét az Urak előtt némű némű képpen felvilágosítsam.“

„Febr. 15-dikén tartott Beszédemben, tsupán tsak abbeli kívánságomat nyilatkoztattam ki, hogy én azon pontokat kívánnám kijelelni, mellyek a' már megtörtént dolgokat az én hivatalbeli igazgatásomtól elválasztják.“

„Ügy vévén által a' napkeleti ügyes bajos dolgokat, mint rám maradott örökséget; által láttam, hogy én azoknak következéséért magamra kezességet nem vállalhatok. Illő mindazáltal megjegyez-nem, hogy e' részben a' Környülállásoknak erőszakos volta, az emberek okoskodását sokkal felyülmúlja.“

„Inkább kétségeskedést mint reménységet lehetett is észrevenni abból, hogy én gondosan tsak a' történt dol-

gok szoros előadásához tartottam magamat, 's azokból igyekeztem kihozni, hogy még a' dolgoknak talám a' nélkül is kívánt kimenetele lehet, ha fegyverhez nyúlni nem kénytelenítettünk."

"Midőn én ekként fejezém ki gondolataimat, azt hittem, hogy mind azok, a' mellyek felől bizonyossokká tettünk, úgy lesznek és azok nem hiú biztatások; hanem hogy reménységünk teljesíttetni is fog. Azomban hozzá tettem volt, hogy bár akarmi történéjék is; Frantzia Ország az ő Rangját, mellyet töle betsülete, hatalma és méltósága kíván fenn fogja 's fenn is tudja tartani."

"Feltettem magamban, hogy az Urakat ezen szókra vissza emlékeztessem; mellyeknek valóságokat némelly ellenvetők, a' történt dolgok felhordásával elegendőképpen megtzáfolták. Úgy gondolom, hogy ezek elég egyenességgel és előre való látással is bírtak."

"Ma már a' napkeleti dolgokat csak politikai szempontból szabad vizsgálnunk. Engedjék meg tehát az Urak, hogy e' részben minden más tekinteteket innen kizárjunk, mellyeket azokhoz kaptoltak ugyan, de a' mellyeknek hasznokat a' jelenvaló környülállások között ezektől külön kell választanunk."

"Az Archipelaguson elhatalmazott tengeri rablások miatt kénytelen volt két hatalmasság az Aprilis 4-kei Protocollumot készíteni."

"Frantzia Ország azt javallotta, hogy azon egyezést Szövetségkötés által kell megállítani és tökéletességre vinni, melly Jul. 6-dikán meg is erősítettett."

"Tudva van, melly hathatós előterjesztések tétettek egyenesen és nem egyenesen is az Ottomanus Porta eleibe, hat hónapok elfolyása alatt, hogy azt a' há-

rom Udvarok Szövetségkötése tulajdonképpen békességes és haszon nem kereső principiumának elfogadására, két más Udvarok segítségek által, rábírhatnák."

"A' Navarini ütközet után, tsak hamar által látta azt a' Porta, hogy az Egyesült Hatalmasságok feltett tzeljok végrehajtásától el nem állanak, 's hogy a' végre valóságos fegyvernyugvás lenne az első lépés."

"Az a' környülállás, hogy azon véletlen ütközet után, a' három Udvarok ismét békességes helyheztetésben maradtak, 's a' Porta ellen semmi ellenségeskedést nem kezdettek, elvonhatták volna ezt arról a' gondolatról, hogy majd a' Hatalmasságok magok között meg fognának hasonlani, holott ezek valamint a' győzödelemkor, úgy az alkudozások közben is meg nem hasonlottak."

"Azon sem tsudálkoztak a' Hatalmasságok, midőn a' Porta kijelentette, hogy a' Követek elútazását sajnálja, és midőn magát önként ajánlotta arra, hogy a' három Hatalmasságok Alattvalóit oltalma alá veszi, különösen pedig, midőn a' Nagy Vezér egyenesen a' három Szövetséges Udvarokhoz folyamodott, minthogy a' Porta ezen tettei által békeségre hajló indulatjának látszott jeleit adni."

"Illyen állapotban voltak a' dolgok, még Ján. 4-dikén; úgy hogy Londonban ugyan azok, kik a' Szövetségkötésnek magokat aláírták, egy a' Nagy Vezérnek küldendő felelet felől kezdtek tanátskozní, hogy az által az alkudozásokra újra útat nyithassanak."

"Tsak Febr. 19-dikén jött kezünkbe az a' Kinyilatkoztatása (Manifestuma) a' Fényes Portának, melly a' megengesztelődésről mélyen hallgatván, felfedezi előttünk mit kellessék reménylenünk; midőn a' Porta ezen hosszú és sokáig alattomban való rendelések formájában

kerengő, 's az Ország Tisztviselőihez intézett titokban maradt hivatalos írásában megvallja, hogy ő (a' Porta) igyekezett Európát tettett ígéretei által valószínűs gondolkozása módja és tzeljaira tett elintézései felől elámítani.“

„Tudják az Urak, mellyek lettek ezen Manifestumnak legelső következései. Általában való számkivettéseket parantsola a' Porta, nem ügyelvén semmit a' Követségi Karok ez ellen tett hivatalos közbejöveteleikre 's előterjesztéseikre.“

„Most már a' három egyesült Udvarok a' felől tanátskoznak, hogy mire kellessék magokat, a' dolgoknak ezen új környülményei között szükségesképpen elhatározni. — Magok által fogják az Urak látni, hogy nekem itt, magamat világosabban kimagyarázni, sem kötelességem, sem a' tanátskozásoknak jól megfontolt tárgya, vagy a' választandó eszközöknek tekintete nem engedik. — De ne kételkedjenek az Urak a' felől, hogy mi Európa békességének, vagy Frantzia Ország betsületének fenntartása felől gondoskodunk.“

„Nem kell pedig a' Hatalmasságokat azzal vádolni, mintha öök a' Nagy-Úr részéről ígérhetett Engedéseknek tsak olly könnyen hitelt adtak volna. Tsak annyiban hittek öök azoknak, a' mennyiben a' Porta haszonjára 's helyheztetése felől igenis helyes ítéletet tudtak hozni. — Nem kell azt Frantzia Országának szemére vetni, hogy ez a' Szövetségben részt vett.“

„Ezen Országának tulajdon haszonjára és méltósága mutatta ki neki ötöt illető helyét azon két Hatalmasságok mellett és közepettek, kik az Aprilis 4-dikei Protokollumnak magokat aláírták. Azon sem lehet tsudálkozni, hogy a' három Udvarok tsak későn tudósítottak a' Portának valószínűs gondolkozása módjáról, minthogy az Ö Követjeik Konstantziná-

polyt még December 8-dikán már oda hagyták.“

„Utoljára, azon se panaszkodjon senki, hogy itt a' békesség helyre állásának reménységét rebesgetni hallja; hollott azt éppen most a' Nagy Britanniai Felsőg Ministerei Londonban hirdetik.“

„Talám annak emlegetésével sem kell hirtelenkedni, hogy ez tsak hiú reménység volt. Minden esetre meg kell annyit vallani, hogy azt igazán ohajtottuk.“

„Uraim! Azon Szövetségkötés, melly a' végre készült, hogy az által Napkeleten a' vérontásnak vége szakasztassék, hogy az által a' Kereskedés a' rajta elkövetett erőszaktetelektől a' tengeri rablásoktól megszabadíttassék, és az Európai Hatalmasságok között az egyarányúság helyre állíttassék, most is fenn áll. Minden ezt teljesíthető eszközöknek oda kell arányoztatva lenni. Azomban, míg a' történetek folyamata új kénytelenítésekkel vonna maga után, Frantzia Ország hívségében megmarad, 's Rangját minden helyheztetésében fenn fogja tudni tartani.“

„Spanyol Országgal most is ugyan azon helyheztetésben állunk, mint azt az Ország-Nagyok Házában előadtam. Ö Felsőge minél elébb végezni fog a' Spanyol Királyjal az aránt, hogy hadi seregei azon Országot végképpen elhagyják. 's a' t.“

„A' mi Algírt illeti, annak mind az Uralkodása mind a' Népe bele fáradt már abba, hogy mi az ö kikötőhelyeket még télen által is szoroson bezárva tartottuk.“

„A' bezárásra tíz hajóink fordíttanak, mellyek között egy líneahajó és öt fregát vagyon. Huszonöt hajóink ezen kívül arra rendeltettek, hogy a' Kereskedő hajókat útjaikban késérjék és védelmezzék. Híjában vetette meg az Algíri hajós sereg melly 13 hajóból áll, minden

mesterségét, hogy a' kikötőből kivez-
hessen 's tengerre szállhasson.“

„A' többi Kormányzó Hívtalok Afrikában megújították Consuljaink előtt bizonyágtételeiket a' felől, hogy ők a' békességet és velek kötött Egyezést híven megtartják.“

„Méltó okaink vannak eddig azt hinni, hogy az Algiri kikötő helynek bezárva tartása elegendő lesz arra, hogy kívánságainknak elég tétessék, 's nem lesz szükségünk e' végre más eszközök-höz nyulni.“ 's a' t.

Ezekután azt adja elő a' Minister, hogy mitsoda jó egyet értésben legyen Frantzia Ország mind politikai mind kereskedési tekintetben a' déli Amerikai Státusokkal, Braziliával, 's a' t.

A' Gazette de France azon Expeditióról, melly a' Görögök segítségére 's védelmére, Frantzia Országból Moreába küldetik ezt mondja. „A' Túlomban öszvegyülekező Expeditióra rendelt hadi seregről ennyi bizonyost írhatunk: Hat ezer Gyalogság gyűl öszve Túlomhoz. Ezekhez Cadiz-ból még mintegy 4000 ember fogja magát tsatolni. Ezen seregosztály, a' mennyire tudjuk S o u l t Marsal vezérlése alatt fog lenni, a' ki alatt lesz General Lieutenant Gróf L o v e r d o és még két más alvezér Tiszt. Ezen Sereg Osztály között lesz egy lovas Regiment is. Közönséges hír szerint írhatjuk azt is, hogy az Anglusok részéről is 6000 emberből álló sereg osztály fogja magát a' Frantziákkal egyesíteni 's ezekkel egy General Lieutenant vezérlése alatt ugyan azon tzélra dolgozni.

A' Király Mártz. 4.dikén költt Végzésében B á r ó H y d e d e N e u v i l l e Urat a' Követeik Házából, Tengeri Ministerre (Gróf Ch a b r o l helyébe) és a' Beau-

v a i s i Püspököt F e u t r i e u Urat (a' Hermopolisi Püspök helyébe) Egyházi Ministerre nevezte ki. — Gróf C h a b r o l és a' Hermopolisi Püspök a' Királyi Titkos Tanátsnak — Status Ministeri titulussal — tagjaivá neveztettek.

Satus Tanátsos F o u r e Ú r a' Státus Tanátsnak Martius 3-kán tartott Gyűlésében azt kívánta, hogy D e l a v a u és F r a n c h e t Urakat, a' feljebbi Ministerium alatt a' Párisi Politzia Fő-Tisztjét és Directorát vád alá kell fogni. A' Status Tanáts megfogja ez eránt elébb a' Belső Ministert kérdezni.

Azon Segéd-sereg, mellyet Frantzia Ország Görög Orzágnak küld — a' C o u r r i e r F r a n ç a i s szerint 6 gyalog és egy lovas regimentből áll, ahoz való artilleriával. E' mind öszve mint egy 6, 7 ezer emberből álló sereget téssen. Egyik Vezér Generális L o v e r d o fog lenni, a' ki mint született Görög (C o r f u b o l való) nagyon helyesen van ezen helyre kiválasztva.

A' Papság hiteles Feljegyzése szerint van most 1828 Esztendőben Frantzia Országban, 5 Cardinális, 20 Ország Nagyja, 1 Minister, 4 Titkos Tanátsos 14 Ersek, 66 Püspök, 5 Vitézze a' Sz. Lélek Rendjének, 468 Vicarius, 684 valóságos és 1788 tiszteletbeli Kánonok, 3083 Plebánus 22,475 Segéd-pap 5755 Káplán, 839 Hajós- és Táborig Pap, 1976 a' gyontatásra és predikállásra meghatalmazott papi személyek, 1044 Professzorok és Directorok a' Seminariumokban. — A' szükségesnek talált Papok száma — a' szerint a' mint a' Püspökök fellevezték — 52.457-re megy és így az Ország mostani népessége szerint 550 lélekre esik egy Pap.

N a g y B r i t a n n i a.

P a r l a m e n t b e l i d o l g o k.
A l s ó H á z.

Febr. 28-dikán Peel Úr motiót tett egy Biztosságnak kineveztetése eránt, melly a' gonosztévök szaporodásának okait 's a' Fő városban lévő Politikai állapotját vegye vizgálat alá. A' közelebb mult 1827 Esztendőben, azon Jegyzések szerént, mellyeket Peel Úr ezen alkalmatossággal a' Háznak elő mutatott, egész Angliában 17,921 rab került a' tömlötzbe: úgy hogy 1,774-el ment a' gonosztévök száma többre, mint 1826-ban volt (t. i. 16,147) A' Motio elfogadtatott; és a' Biztosság kineveztetett. — Ez meglévén elváltozott a' Ház, Lord Russel kivánságára, azon Biztossággá mellynek a' Test- és Corporations - Végzések eltörlése felett kell tanátskoznia. Peel Úr sajnálta, hogy az érdemes Lord (Russel) alig nyéré meg Motiojának váratlanúl a' többséget, 's a' dolgot azonnal Biztosság eleibe viszi; azt kérte tehát, hogy két három napra halaszszák el ezen tárgyat, míg Tiszti társaival eránta szólhat. Acland Úr azt tanátsolta, hogy az említett Actakat (Végzéseket) most tsak fel kell függeszteni, a' nélkül, hogy végképpen eltörölnék. Ez által akarta a' két ellenkező Félt Febr. 26-kán is (mikor ez a' kérdés legelőször a' Házban elő fordult) egyesíteni. Lord Russelnek az ellen semmi ellenvetése nem volt, hogy a' dolog egynehány napra elhalasztódjék, tsak a' legyen elébb megállítva, hogy most az említett Végzéseknek nem felfüggesztése, hanem teljes eltörlése van kérdés alatt. Lord Milton nem akart semmi haladékot megengedni, gyanúsna tartván azt, mikor olyan Követek, kiket a' Motio ellen voksolni látott, (az Oxfordi Universitas Követe Estcourth Úr 's Peel Úr) sürgetik. „Félre hát — így szólott egész tüzzel — minden hijjában való kifogásokkal, mellyek tsak az elvesztett tsatapiatz újonnan való elnyerésére szol-

gálnának, 's tsaknem arra való, hogy a' Dissenterek reménységét füstbe hajtsák, 's az Ország közjavanak ártanak“ — Ekkor felállott Peel Úr 's látható megindulással felelt: Uram! Én azért kértem egy kevés időre való haladékot, hogy a' dolgot jobban megfontolhassam: de az érdemes Lord (Milton) olyan tzélokra magyarázza szavaimat, mellyek én előttem egészen idegenek. Nékem, mikor a' dolog elhalasztását kérem, semmi rossz tzéлом nintsen; a' Lordnak tessék menni a' maga útján, én ellent nem állok: de magam részéről nem fogok vosolni 's feltartom magamnak a' Motio ez utáni Stadiumaiban az előttem jónak látszó lépések tételét. — Azzal tsak hamar kiment Peel Úr a' Házból; 's lassanként mind utána mentek a' Ministeriumhoz tartozó személyek. Warrender Úr ezen felette megütközött: „Havan Uraim — így szólott — valami a' mi a' Ministerekhez való bizodalmat elveheti 's az Oppositiohoz által viszen: úgy ez a' mostani hallatlan eset az, mikor a' Ministerek éppen az elhatározó pillantatban hagyják el a' Házat. Hallottam ugyan én, hogy hajdan az Oppositio szokott így tenni 's a' Házból ki menni: de miolta én a' Parlamentben ülök 22 esztendő óta most esik legelőször, hogy a' Ministerek a' Házból ki mennek. Fitzgerald Úr nem tartotta valami szokatlan dolognak, hogy egy Minister vagy akárki is a' Ház tagjai között, ha voksolni nem akar, az Ülésből ki menjen. (Ebben a' szempillantásban Peel Úr újra vissza ment a' Szálába 's helyére leült) Gower Úr nagyon természetesnek sőt dítseretesnek találta, hogy Peel Úr midön hamis gyanúban vételődven, azon felindult volna, kedvetlenségét egyszerűben lett kimenetelével jelentette ki. Peel Úr: „Én a' ki reggeli 9 órától

fogva nem ettem, (estve 10 óra volt) az ebédlő szobába mentem ki, hogy magamat valamivel megfrissítsem; 's éppen igen jól mulattam magamat, mikor azt a' hírt hallom, hogy az én derék Barátom (Warrender) hajlandó a' Ministerium mellől elállani. De a' szomorú hír appetitusomat nem vette el. Most vissza jöttem az ellenem intézett megtámadásnak meghallására: de (ha újra magam ellen felgerjesztem is az én derék Barátomat általa) ismét azt mondom, hogy ugyan azon környülállások között kimegyek és nem voksolok. Végre meghatározott, hogy a' dolog Martius 4. kére elhalasztassék, 's az Ülésnek kevéssel éjféli előtt vége lett.

A' Courier, a' Test- és Corporations-Actáknak eltörlése felől Febr. 26-kán tartott Ülésre ilyen jegyzéseket tészen: „A' motiót a' nagyobb rész elfogadta. A' Kisebbség rész tagjait kétség kívül most Bigottsággal 's türelmetlenséggel vádolják. Mintha az Eleink Rendszabásaihoz való ragaszkodás bigottság volna. Sokat tett a' Dissentereknek *) ezen győzedelmére az ő magok munkásságán és az (Anglikána) Anya Sz. Egyház lassúságán kívül az a' Vallásos Rendelések eránt való meghidegedés, melly a' Liberalitas nevével kérkedik, és a' melly minden az Anya Sz. Egyházra tészott megtámadást, mint a' megvilágosodás előmenttének, és az értelem elő haladásának nyilvános jelet örömkialtással fogad. — Még egy

*) Tulajdonképpen az említett két Acta nem a' Dissenterek ellen hanem az egyik a' Catholicusok a' másik a' Puritanusok ellen volt hozva. Résebben azokat egyedül a' Dissenterekre alkalmaztatták.

Törvény Ház (a' Felső Ház) van hátra, mellynek ezen fontos kérdést eleibe kell terjeszteni. És ha ott is ez az engedékenység Principiuma találna hatalmasabb lenni: úgy meg kell vallanunk, hogy Országunk és Anya Sz. Egyházunk Constitutioja nem sokáig fogja magát fentarthatni. A' Test és Corporations-Actáknak eltörlését azért sürgetik a' Motio barátjai, mert úgy tekintik, mint a' Catholicusok Emancipatiojának egyik akadályját. Bártsak már szemek előtt tartanak ezt az Ország és az Anya Sz. Egyház igaz barátjai; bár tsak látnák, hogy ha álmokból fel nem serkennek egy más kérdés is szintúgy győzedelmeskedni fog, mint ez a' tegnapi Vitatás tárgya.

A' Király Mártius 3-kán estve 9 's 10 óra közt Windsorból a' St. Jamesi Palotába Londonba vissza ment. — Febr. 29-kén a' Külső Ministeri Hivatalnál Kabinét Gyűlés tartatott, mellyen a' Ministerek mindnyájan jelen voltak; később a' Frantzia, Pruszsus, Dánus és Brasiliai Követek Gróf Dudleyal Conferentziát tartottak.

Manchesterben Febr. 28-kán (ugyan azon órában, mellyen Londonban a' Braunschweigi Theatrum leszakadt) a' következő szerentsétlen történetben 50 ember vesztette el életét. Egy (a' New-Quayi Compania költségén épült) új Hajónak akkornap kelle vala a' vízre legelsőben kiszállani, 's nagy készületek tétettek ezen alkalmatosságnak a' szokott pompával való tartására. A' partra temérdek sokaság öszvegyülekezett, 's a' hajóra mintegy kétszázan felültek. Délben 1 órakor nagy örömkialtás, lármás musika között a' neki eresztett Hajó a' habokat kevélyen hasítva kiindul. Éppen a' Hajó elnevezésének szer-tartását (melly Emma nevet vett) végzé el Grimes Kis Asszony (a' neve-

zett Compania első Agensének leánya), mikor a' sebesen neki eredt Hajó a' keskeny Folyó víz által ellenben lévő partjához ütödvén, 's minden teher tsak az egyik oldalon lévén — hirtelen felfordul. Az örömkialtás egyszerre rémítő sikoltozássá vált. Minden a' ki tsak úszni tudott a' két partról a' vízbe ugrott, hogy a' halállal küszködő a' hajó szélébe kapaszkodott szerentsétleneket, kik többnyire asszonyok voltak, kimentték. Orvosok és Seb-Orvosok siettek elő. Két kutyát megöltek, hogy azoknak meleg vérét a' megfulttak vér-ereikbe botsássák; de egyet kettőt kivéven, minden igyekezet hijában volt. — Glasgowban is ez előtt egynehány esztendőkkel, ilyen forma szerentsétlenség történt. Egy Posta hajó Fedelén mintegy százan ott állanak. Egy közzülök részegfővel beleugrik a' vízbe. Ezt minden akarta látni, 's az egyik oldalra sietett. A' hajó felfordult 's mind a' vízbe hullottak. A' révpart tsak két ölnyre volt, még is 72 ember vesztette el életét. Egyszerre ötöt hatot huztak fel a' vízből, kik erősen egymásba voltak kapaszkodva.

Spanyol Amerika.

Chili. Valparaiso városában (melly egy a' Déli-Amériikai legelső Tengeri Kereskedő városok közzül) a' multt Esztendő September Havának 9-kén egy történet esett, mellynek könnyen a' lehetett volna a' következése, hogy minden ott tartzkodó Anglusok fegyverre hányassanak. — Egy Tiszt F—Úr, az oda való kikötőhelyben fekvő Anglus hajóról, e' Theatrumban öszveszóllalkozik az ülőhely felett egy Chilibeli emberrel — 's a' szó váltás közben azt kétszer pofon vágja, végre pisztolyjal fenyegeti. Ezen perlekedés miatt a' szánjáték félben szakadván, a' Tisztviselők parantso-

latjára megjelen két katona, hogy az Anglus Tisztet fogságba vezesse. De a' Játékszinben jelenlévő több Anglusok — ezt nem engedték. Ekkor előjön a' Theatromi Strázsa Altisztje, hogy a' Tisztviselők parantsolatjából F—Úrat elfogja; 's egész emberséggel oda lépven, megveregeti az Anglus Tiszt vállát, ezt mondván: „Anglus Úr! jöjjön velem!“ (S enner Ingles! venga conmigo) De az Anglus a' helyett, hogy menne, kihúz egy pisztolyt 's az ott állók rémülésire a' szegény Altisztet keresztül lövi, úgy hogy ez halva lerogyik. Nagy láрма támad. A' Theatrom ajtaját bezárják, hogy senki ki ne mehessen; de már akkor a' gyilkos kiillantott. Tsak hamar oda siet a' Város Kormányozója, az Anglus Consul, és a' Hajós Kapitány Sir John Sinclair; ez utolsó azt kívánván, hogy minden Tisztjeit haladék nélkül botsássák ki a' Theatromból; azt (minthogy a' gyilkos már külömben is kiszökött) egyszerre megis engedték. Ekkor minden azt hitte, hogy a' dolog — legalább reggelig — ennyiben marad. Azomban a' Kaszárnyában lévő katonák, meghallván a' történetet, fegyvert ragadnak, hogy megöletett katona társoknak halálát megboszszerűlják 's ezen kiáltással „Le az Anglusokkal! Le mindnyájával!“ (Mata a los Ingleses! mata a los todos) a' Játékszinbe rohannak. Az Anglus Consul tsúfsággal 's fenyegetéssel illetik. A' Hajós Kapitány Sinclair Úr legottan embereit a' partra kiállítja; a' Chilibéliek hasonlóan hadi rendbe állnak. De mikor már éppen tsátára kerülne a' dolog: az Anglus Hajós Kapitány reá hagyta magát a' Város Kormányozójától beszélletni, hogy emberéit hajóra vissza parantsolja. Így osztán a' Chilibeli katonák is eloszlottak. Megígérte az Anglus Kapitány azt is, hogy a' gyilkost a' Törvényszéknek hirül adja, de

nem elébb, hanem majd mikor minden Tanuk ki lesznek hallgatva. A' Város-Kormányozója viszont azt ígérte, hogy ezen történetnek az ott tartózkodó Anglusokra nézve semmi következése nem lesz. „Annyi bizonyos“ (ezen végződik a' Levél melly ezen történetet közli, hogy F—Úr-nak sem élete sem szabadsága veszedelmében nem forog. Mert az ember ölés itt nálunk nagyon mindennapi dolog.

P o r t u g a l l i a.

Azon Biztosság, melly annak megvizsgálására volt kinevezve, hogy a' Constitutionnak nem történt e' valami ellenére (az úgy nevezett Infracionalis Biztosság), Jan. 29-kén a' Követek Házának jelentette, hogy a' Justitz-Minister Freire de Andradet a' Biztosság a' vád alá méltónak ítéli:

1-ször azért, mert Hajós-Kapitány Antonio Pio házára a' nevezett Minister parantsolatjából Politziai katonák küldettek, kik gyermekeit és házi eszközeinek fele részét erővel tőle elvették, azzal a' fenyegetődzéssel, hogy még fizetésének felét is elfogják venni, — hogy a' Feleségének adják. Minthogy pedig a' férj és Atya, feleségének gyermekeinek és minden jövedelmének törvényes igazgatója, kinek személyes jussaiba a' Justitz Ministernek bele avatkozni hatalma nem volt: annak okáért a' nevezett Ministert úgy kell tekinteni, mint a' ki a' Constitutiót megrontotta.

2-or, mert a' multt Esztendő September Havának 28-kán költt Végzéseiben több Ítéző-Bírákat hibájok nélkül és aka-

ratjok ellen egy helyről más helyre által tett, a' 121 és 122-dik Törvényzikkelyeknek ellenére.

3-or, mert a' mult Esztendő October 10-kén költ Alvarajában (Végzésében) a' Desambargadores do Paço t.i. az Országos Törvényszék palotájának Tanátsosit Excellenzias Titulussal ajándékozta meg, mellyre pedig egyedül a' törvényhozó Testnek van hatalma.

4-er azon törvénytelenéseket, melyeket az alatta való Tisztviselők elkövettek, meg nem akadályoztatta. 's a' t.

Dom Miguel Ö Királyi Hertzegsége Febr. 22-kén Lisbonába megérkezett, és Febr. 26-kán a' Cortesek előtt az esküvést letette. Az új Ministerek kiket Ö Királyi Hertzegsége ki nevezett, ezek: Cadaval Hertzeg Elölülő; Gróf Villa-Real Hadi Minister, 's ideig óráig viszi a' Külső Ministerséget is; Marquis Viana Tengeri Minister; Leyte Úr Belső Minister; Furtado Úr Justitz-Minister; 's Gróf Louzan Finanz Minister.

Legújabb Tudósítások.

Londonból írják, hogy ott Márztius 6-dikán a' Ministerek Kabinétsbeli tanátskozást tartottak, a' mint közönségesen gondolják a' Napkeleti Dolgok felől. — Az Austriai, Oroszországi és Frantzia Követektsaknem minden nap együtt tanátskoznak Hertzeg Wellingtonnal és Lord Dudley-al.

(Félárkus Todalékkal.)

Szerkeztető és Kiadó Márton Jó'sef, Professor.

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)